

**RÄDDNINGSTJÄNSTEN
FYRBODAL**

2024-11-01 | Diarienummer 5070-2024-772-1

Riktlinjer för automatiska brandlarm, sprinklerlarm och driftlarm anslutet till Räddningstjänsten Fyrbodal

Dokumentnamn:

Typ av dokument: Riktlinje	Beslutad av: Enhetschef Ledningscentral
Diarienummer: 5070-2024-772-1	Antagen av:
Datum för beslut: 2024-11-01	Senast uppdaterad:
Relaterade styrdokument:	

Räddningstjänsten Fyrbodol

Telefon 010-705 40 00

E-post info@rtjfyrbodal.seWebb www.rtjfyrbodal.se

Innehåll

1	Inledning	4
2	Ansvar	5
3	Anslutningsprocess	6
3.1	Avtal med räddningstjänsten	6
3.2	Anslut objekt	6
3.3	Avprovning av objekt	6
3.4	Intyg.....	6
3.5	Nyckelkvittens	6
3.6	Objekt kännedom	7
3.7	Driftsättning	7
4	Organisation vid larm	8
5	Utbildning	9
5.1	Anläggningsskötare.....	9
5.2	Kontaktperson	9
5.3	Larmorganisation.....	9
5.4	Orientering för räddningstjänsten.....	9
6	Teknisk utformning av anläggningen	10
6.1	Larmlagring	10
6.2	Tillförlitlighetshöjande åtgärder	10
6.3	Orienteringsritningar med mera	10
6.4	Inbrottslarm	10
7	Frånkoppling av anläggningen	11

7.1	Sätta anläggningen i provläge via App	11
7.2	Instruktion och säkerhet för hantering via App.....	12
7.3	Tider för frånkoppling via räddningstjänsten.....	12
8	Tekniska larm	13
8.1	Fellarm	13
8.2	Totalt avbrott	13
8.3	Primär och sekundär larmväg	14
8.4	Sabotagelarm / Lock öppnat på larmsändaren	14
9	Skötsel, underhåll och kontroll.....	15
9.1	Anläggningsägaren är skyldig att:	15
9.2	Undantag från revisionsbesiktning	15
9.3	Dokumentation.....	16
10	Räddningstjänstens åtaganden	17
10.1	Räddningstjänsten förbinder sig att:	17
10.2	Räddningstjänsten äger rätt att:	17
10.3	Fastställda avgifter.....	18
10.4	Befrielse från ersättningsskyldighet.....	18
11	Driftlarm	19
11.1	Anslutning av driftlarm	19
11.2	Förutsättningar för driftlarm.....	19
12	Uppsägning.....	20
12.1	Uppsägning av anslutna objekt	20
12.2	Uppsägning av avtal	20
	BILAGA 1 – Larmlagring.....	21

1 Inledning

Syftet med ett automatiskt brandlarm är att skydda människoliv och egendom. En tidig upptäckt av brand är en förutsättning för att människor ska hinna utrymma och för att kunna vidta åtgärder som begränsar brandens konsekvenser. Därför utgör det automatiska brandlarmet en viktig del i byggnadens brandskydd.

En tredjedel av Sveriges räddningstjänsters utryckningar utgörs av automatiska brandlarm. Av dessa är över 94 procent oönskade larm, det vill säga automatlarm föranledda av andra orsaker än brand. Statistiken säger också att majoriteten av larmen inkommer dagtid, måndag till fredag, oftast orsakade av rök från matlagning, hantverkare, handhavandefel och bristande underhåll. Med andra ord aktiviteter i den dagliga verksamheten. Men även tekniska brister förekommer, särskilt i samband med nyetablerade anläggningar som behöver "trimmas in" i verksamheten.

Riktlinjerna syftar till att höja brandlarmanläggningens tillförlitlighet samt höja verksamhetens beredskap och kompetens att hantera ett utlöst larm. Ett utlöst automatiskt brandlarm ska alltid följas av rätt åtgärd. Åtgärden ska leda till tryggare arbetsmiljö och ökad säkerhet för verksamheten då personer på plats genomför de omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att rädda liv och begränsa skador i händelse av brand. Det kommer också att leda till effektivare användning av samhällets resurser för räddningstjänst.

Riktlinjerna är generella och gäller oavsett anläggningstyp. Under vissa avsnitt förekommer alternativa lösningar. Dessa syftar till att införas i någon form anpassade efter förutsättningar i den aktuella verksamheten. Grundkravet för att ansluta anläggningen till räddningstjänsten är att den är installerad enligt Brandskyddsföreningens regler för automatiskt brandlarm återgivna i den senaste upplagan av SBF 110. Gällande sprinkleranläggning så regleras det enligt SBF 120. Delar av detta regelverk utgör därför även grundstommen i riktlinjerna. Dokumentation enligt dessa riktlinjer bör integreras med dokumentationen av ägarens och nyttjanderättshavarens systematiska brandskyddsarbete. Riktlinjerna ingår även som en del i avtalet som tecknats via kund och räddningstjänsten.

2 Ansvar

Ansvarsförhållandet mellan avtalskund och räddningstjänsten regleras i anslutningsavtalet. Om kund och nyttjare av anläggningen är två juridiska personer ska ansvarsförhållandet regleras mellan dem själva. Detta dokumenteras i en gränsdragningslista i brandskyddsdocumentationen.

Ansvar för anläggningen åligger kunden som tecknat avtalet. Det innebär ansvar för anläggningens utformning och underhåll, men även för de larm som anläggningen genererar. Ägaren av en automatisk brandlarmanläggning ansvarar för att den signal som sänds vidare till räddningstjänsten är tillräckligt tillförlitlig för att samhället ska genomföra en räddningsinsats.

Till varje anläggning ska det finnas minst två personer som kan hantera larmanläggningen. Minst en av dessa två skall vara utbildad anläggningsskötare. Den andra kan vara kontaktperson.

Anläggningsägaren utser anläggningsskötare, antingen i egen regi eller via entreprenör för brandlarmanläggningar. Anläggningsägaren ansvarar också för att bestämmelserna i övrigt enligt kvalitetsplanen är uppfyllda.

Anläggningsskötarnas namn och mobiltelefonnummer samt firsiffrig eller sexsiffrig individuell identifieringskod ska meddelas skriftligen till räddningstjänsten i samband med avtalets tecknande. Identifieringskoden är personlig och får ej överlåtas. Annat nummer än mobiltelefonnummer godtas ej.

Vill man att kontaktpersonerna skall kunna hantera lättare uppgifter som tex kvartalsprov så skall kontaktpersonernas namn och mobiltelefonnummer samt firsiffrig eller sexsiffrig individuell identifieringskod ska meddelas skriftligen till räddningstjänsten i samband med avtalets tecknande. Identifieringskoden är personlig och får ej överlåtas. Annat nummer än mobiltelefonnummer godtas ej.

3 Anslutningsprocess

3.1 Avtal med räddningstjänsten

Avtalsparten tecknar ett avtal med räddningstjänsten. Blankett "Avtal gällande automatiskt brandlarm och sprinklerlarm". Detta avtal omfattar huvudöverenskommelse mellan avtalsparten och räddningstjänsten. Det innebär att avtalsparten får ansluta en eller flera anläggningar som avtalsparten äger.

3.2 Anslut objekt

Fyll i blanketten "Anslutning/ändring/uppsägning". Ange om det är ett nytt objekt, ändring av ett befintligt objekt eller uppsägning av ett objekt. Fyll sedan i om förmedlingen av larmsignalen ska gå direkt till räddningstjänsten eller via SOS Alarm. Avtal med räddningstjänsten måste alltid upprättas även om man väljer larmförmedlingen via SOS Alarm. Detta för att räddningstjänsten ska göra en åtgärd när en larmsignal kommer in, det vill säga respondera på larmet.

3.3 Avprovning av objekt

Vid förmedling av larmsignal direkt till räddningstjänsten, genomförs överföringsprov med av ägare utsedd kontaktperson eller anläggningsskötare. Båda larmvägarna skall avprovras vid detta tillfälle. IP och GPRS.

3.4 Intyg

Efter att de avtal som krävs ingåtts med räddningstjänsten ska ett anläggarintyg och ett leveransbesiktningssintyg kunna uppvisas vid anmodan från räddningstjänsten. Anläggningen ska ha varit i provdrift under minst 2 veckor utan anmärkningar innan anläggningen läggs i skarp drift. Under denna tid ska normal verksamhet pågått i lokalerna. I de fall detta inte är möjligt ska samråd ske med räddningstjänsten.

3.5 Nyckelkvittens

Innan anläggningen driftsätts till räddningstjänsten ska anläggningsägaren se till att räddningstjänsten har tillträde till lokaler som omfattas av larmet genom att överlämna nycklar till lokalerna, eller placera nycklar i tub eller nyckelskåp i anslutning till objektet. De nycklar som förvaras hos räddningstjänsten placeras i låst skåp. Huvudnyckelsystem skall eftersträvas och passerkort/tagg med kod bör undvikas. Anläggningsägaren ska också innan anslutning på begäran av räddningstjänsten kunna uppvisa nödvändig dokumentation enligt kapitel 9.3.

Anläggningsägaren eller dennes representant lämnar in nyckel till aktuellt objekt. Räddningstjänsten fyller i en nyckelkvittens ihop med anläggningsägaren och arkiverar en kopia av kvittensen i räddningstjänstens system för detta. Anläggningsägaren behåller originalet.

3.6 Objekt kännedom

Anläggningsägaren eller dennes representant meddelar räddningstjänsten en kontaktperson som guidar räddningstjänsten på plats på objektet. Orienteringen kommer äga rum vid ett antal tillfällen beroende på hur många skiftlag räddningstjänsten har i aktuellt stationsområde för tillfället vid inkopplande av objektet.

3.7 Driftsättning

När ovanstående punkter är uppfyllda så driftsätts anläggningen. Detta tar normalt 3 till 4 veckor.

4 Organisation vid larm

För att öka säkerheten för de personer som vistas i lokaler som skyddas av en automatisk brandlarmanläggning krävs en väl fungerande larmorganisation (se SBF 110). Detta är också en förutsättning för att tillämpa larmlagring, vilket beskrivs ytterligare i "bilaga 1 Larmlagring". Anläggningsägaren ansvarar för att nyttjanderättshavaren upprättar en larmorganisation. Larmorganisationens uppgift är att hantera larm från den automatiska brandlarmanläggningen under normal verksamhetstid.

Larmorganisationens uppgift vid larm är att:

- fastställa platsen för den sektion eller larmadress som larmar.
- undersöka platsen som larmat.
- informera berörda personer om en eventuell brand.

Vid brand:

- vidta åtgärder för att begränsa och eventuellt släcka branden.
- påbörja utrymning.
- Larma 112, meddela att det brinner.
- förbereda räddningstjänstens ankomst genom att öppna grindar och portar.
- möta upp räddningstjänsten och informera vad som har hänt.

Vid obefogat larm:

- Kontakta 112 och meddela orsak till larmet, kontakta Kontaktperson/anläggningsskötare och berörd personal.

Vid utlöst larm på er anläggning, och om ni har personal på plats, ska personalen undersöka orsaken till larmet*. Om orsaken kan fastställas, meddela detta genom att ringa 112. Ange vilket objekt det gäller, att ett automatiskt brandlarm har löst ut, om det brinner eller inte, och vad som orsakade larmet om detta är känt. Er personal får aldrig återställa larmet, men om det inte finns behov av utrymning kan larmdonen tystas. Vid minsta osäkerhet ska larmdonen inte tystas och utrymning ska genomföras. Räddningstjänsten kommer alltid att komma till er anläggning för att kontrollera orsaken till larmet och, om möjligt, återställa larmet. Räddningstjänsten kommer även att notera orsaken och sektionen i er kontrolljournal.

(*) Undersökningen av varför larmet löst ut får aldrig utföras om det föreligger minsta risk för den anställdes hälsa eller liv.

Larm som vidarebefordras till räddningstjänsten får endast återställas av räddningstjänsten.

5 Utbildning

5.1 Anläggningsskötare

Personer utsedda som anläggningsskötare ska erhålla grundläggande utbildning för skötseln av den automatiska brandlarmanläggningen samt kunskaper om dess funktion och handhavande, enligt SBF 110. Kunskaperna ska repeteras vart femte år. Anläggningsskötare ska få tid avsatt för att sköta sitt uppdrag samt ha kunskap om bestämmelserna i kvalitetsplanen. Alla anläggningsskötare ska ha mobiltelefonnummer för att få eventuella fellarm och totala avbrott skickade till sig via sms. 010 eller liknande nummer godkänns ej.

5.2 Kontaktperson

Personer utsedda som kontaktperson ska erhålla grundläggande utbildning för skötseln av den automatiska brandlarmanläggningen samt kunskaper om dess funktion och handhavande. kontaktpersonen ska få tid avsatt för att sköta sitt uppdrag samt ha kunskap om bestämmelserna i kvalitetsplanen. Alla kontaktpersoner ska ha mobiltelefonnummer för att få eventuella fellarm och totala avbrott skickade till sig via sms. 010 eller liknande nummer godkänns ej.

5.3 Larmorganisation

De personer som är utsedda att ingå i en larmorganisation ska vara väl förtrogna med lokaler och verksamhet, ha god kännedom om åtgärder vid larm samt kunskap om eventuell larmlagringsfunktion. Det ska också finnas instruktioner för all övrig personal inom anläggningen. Larmorganisationens uppgifter ska övas regelbundet och utrymningsövningar bör genomföras minst en gång/år. Erhållen kompetens och genomförda övningar ska dokumenteras.

5.4 Orientering för räddningstjänsten

På begäran av räddningstjänsten ska verksamheten ställa personal till förfogande för orientering inom objektet, kontakt med räddningstjänsten avseende larmanläggningens funktion, uppföljning av larm och insatsplanering. Samplanering bör ske mellan kund och räddningstjänst.

6 Teknisk utformning av anläggningen

Anläggningen för det automatiska brandlarmet ska vara projekterad och installerad enligt reglerna i SBF 110 och uppbyggd av komponenter som uppfyller reglerna. Anläggningen ska vara utformad med hänsyn till verksamheten som bedrivs så att onödiga larm undviks. Målsättningen ska vara att endast larm orsakade av brand ska överföras till räddningstjänsten. Larm kopplade till räddningstjänsten skall ha två larmvägar. Primär och sekundär larmväg (IP och GPRS uppkoppling).

6.1 Larmlagring

Om det automatiska brandlarmet finns i lokaler där personal vistas, kontinuerligt eller vissa tider på dygnet, kan larmlagring tillämpas under normal verksamhetstid. Detta innebär att vidarekoppling av larmsignalen till räddningstjänsten under denna tid är fördröjd och att ett larm kvitteras och undersöks av personal på plats. Om larmet inte kvitteras och återställs eller om larmtryckknapp trycks in vidarekopplas larmsignalen automatiskt till räddningstjänsten. Larmlagring förutsätter att det finns en fungerande larmorganisation. För mer information om larmlagring, se "Bilaga 1 Larmlagring".

6.2 Tillförlitlighetshöjande åtgärder

Ägare av automatiska brandlarmanläggningar ska arbeta med åtgärder för att öka tillförlitligheten i utgående larmsignal. I lokaler där personer endast vistas tillfälligt ska tekniska åtgärder vidtas för att minska onödiga larm. Exempel på åtgärder kan vara att införa tvådetektor eller tvåsektionsberoende larm, timer som bortkopplar rökdetektor eller andra åtgärder enligt SBF 110. Observera att vissa åtgärder kräver godkännande från eventuell kravställare, exempelvis försäkringsbolag.

6.3 Orienteringsritningar med mera

Vid centralapparat eller brandförsvarstablå ska det förvaras en komplett och aktuell uppsättning av orienteringsritningar, kontrolljournal och tydliga anvisningar om anläggningens handhavande vid larm- och felsignal.

6.4 Inbrottslarm

Om larmat objekt är försett med inbrottslarm med inomhussiren ska detta via förreglingsvillkor kopplas bort då brandlarmet aktiveras. Räddningstjänsten kopplar inte bort något inbrottslarm vid automatiskt brandlarm. Eventuella kostnader som ägaren får på grund av avtal med väktarbolag, vid "utryckning" av väktare står ägaren för.

7 Frånkoppling av anläggningen

I lokaler som skyddas av automatiskt brandlarm, och där heta arbeten eller tillfälliga arbeten eller övningar ska utföras som riskerar att orsaka ett onödigt larm, ska frånkoppling av berörda detektorer/sektioner ske. Exempel på sådana tillfälliga arbeten är de som orsakar damm, rök eller ånga.

Frånkoppling får endast göras av anläggningsskötare eller av kontaktperson om kontaktpersonen har erforderlig kunskap om detta. Detta ska göras i centralapparaten för aktuell detektor/sektion, inte genom att ringa räddningstjänsten och blockera hela anläggningen. Räddningstjänsten kommer inte att utföra denna sorts frånkopplingar. Brandskyddet ska vid sådana tillfällen då en anläggning blockeras helt, bestå av personell bevakning och manuell larmning.

Kunden ansvarar för att entreprenörer och/eller egen personal informeras om vilka åtgärder som ska vidtas före och efter tillfälligt arbete samt vilka rutiner som gäller vid brand/utrymningslarm. Rutinerna ska vara dokumenterade och genomförda frånkopplingar ska noteras i kontrolljournalen.

7.1 Sätta anläggningen i provläge via App

Innehavaren av en anläggning ska ge anläggningsskötare och kontaktperson behörighet att via mobilapp sätta en anläggning i blockerat läge för att kontrollera överföring eller för att arbeta med anläggningen. Detta gäller även för entreprenörer (brandlarmstekniker) som innehavaren nyttjar. Mobilapp och programmering av behörighet för detta kan endast utföras av räddningstjänsten.

Detta innebär att man kan hantera detta utan att behöva ringa räddningstjänstens ledningscentral. Vid aktivering av blockerat läge får man frågan om man vill ha testbekräftelse eller ej. Om man ska göra ett överföringsprov (kvartalsprov) så svarar man JA. Om man ska utföra ett arbete på anläggningen och inte behöver få testbekräftelse på överföringen så svarar man NEJ. Sedan får man bekräftelse på att anläggningen är i "Test till"-läge, vilket innebär att anläggningen är i blockerat läge. Efter detta kan man utföra kvartalsprovet eller arbeta med anläggningen. Efter utfört kvartalsprov får man meddelande om testet lyckades eller ej, om man begärt att få denna testbekräftelse. När man är klar, avblockerar man anläggningen och får bekräftelse på detta. Anläggningen är nu i normal drift.

Detta förutsätter att larmet är kopplat direkt till räddningstjänsten. Behörigheten gäller samtliga av kundens anläggningar och kommer kunna sättas mellan 30min och max 8tim.

7.2 Instruktion och säkerhet för hantering via App

Instruktioner hur appen fungerar kommer läggas ut på vår hemsida www.rtjfyrbodal.se

I appen och i räddningstjänstens larmsystem sätts personens personliga fyrsiffriga eller sexsiffriga identifieringskod, som måste slås in vid varje tillfälle. Därmed kan obehöriga inte använda appen vid eventuell förlust av telefonen. Räddningstjänsten skickar ut en personlig fil med behörighet till de anläggningar personen ska ha tillgång till i mobilappen. Denna fil kan inte användas av någon annan på grund av den personliga identifieringskoden.

Kunden har ansvar att meddela räddningstjänsten så fort en behörighet via mobilappen ska tas bort för en person. Allt som sker via mobilappen loggas i räddningstjänstens larmsystem.

7.3 Tider för fråkoppling via räddningstjänsten

Vid överföringsprov till räddningstjänsten kan man i undantagsfall ringa in till räddningstjänsten för att göra detta. Öppettider för detta är 08:00 till 16:00 på vardagar. Skulle man behöva göra överföringsprov vid någon annan tidpunkt än dessa så är man hänvisad att använda mobilappen.

Telefonnummer för detta är 010-782 99 23.

Mellan 12:00 och 13:00 har vi lunch och svarar ej på inkommande samtal.

8 Tekniska larm

Dessa åtgärder avser fel på anläggningar som har larmförmedling direkt till räddningstjänsten. Räddningstjänsten loggar alla händelser som sänds via larmvägen. I nedanstående avsnitt, 8.1, 8.2, 8.3 och 8.4, kan SMS kompletteras med E-mail till max 3st mailadresser.

Nedanstående avsnitt 8.1, 8.2, 8.3, 8.4 gäller ej anläggningar med larmförmedlingsavtal med SOS Alarm.

8.1 Fellarm

Vid fellarm skickas SMS ut till anläggningsskötarna/kontaktpersonerna "UTLÖST TEKNISKT FEL" på anläggningen. Innehavare ansvarar för att felet blir åtgärdat.

När felet är åtgärdat får anläggningsskötaren/kontaktpersonen ett SMS om "ÅTERSTÄLLT TEKNISKT FEL" på anläggningen.

- utlöst fellarm som anläggningsskötaren/kontaktpersonen fått på SMS skall ej bekräftas till räddningstjänsten.
- om ingen åtgärd eller återkoppling till räddningstjänsten inkommit från anläggningsägaren inom 14 dagar så läggs larmet i blockerat läge. Inga larmsignaler kommer då komma in från larmpunkten.

8.2 Totalt avbrott

Vid totalt avbrott (båda larmvägarna har avbrott) startar en tidsfördröjning på 10 minuter. Har inte någon av larmvägarna återställts inom dessa 10 minuter så skickas SMS ut till anläggningsskötarna att "UTLÖST TOTALT AVBROTT" på anläggningen. (Räddningstjänsten får inte eventuella brandlarm.) Innehavare ansvarar för att felet blir åtgärdat.

När felet är åtgärdat får anläggningsskötaren ett SMS att "ÅTERSTÄLLT TOTALT AVBROTT" på anläggningen.

- utlöst totalt avbrott som anläggningsskötaren fått på SMS skall ej bekräftas till räddningstjänsten.
- om ingen åtgärd eller återkoppling till räddningstjänsten inkommit från anläggningsägaren inom 14 dagar så läggs larmet i blockerat läge. Inga larmsignaler kommer då komma in från anläggningen.
- vid totalt avbrott på anläggningar som omfattas av myndighetskrav kan räddningstjänsten komma att besluta om stängning av verksamheten eller på ägarens bekostnad anordna bevakning med väktare av anläggningen.

8.3 Primär och sekundär larmväg

Vid avbrott på sekundär eller primär larmväg skickas SMS ut till anläggningsskötare/kontaktperson att "UTLÖST Primär eller sekundär larmväg" på anläggningen. Innehavare ansvarar för att felet blir åtgärdat.

När felet är åtgärdat får anläggningsskötare/kontaktperson ett SMS om att "ÅTERSTÄLLT Primär eller sekundär larmväg" på anläggningen.

- primär och sekundär larmväg övervakas ej av räddningstjänsten. Detta avbrott loggas endast.
- avbrott på primär eller sekundär larmväg som anläggningsskötaren/kontaktpersonen fått på SMS skall ej bekräftas till räddningstjänsten.

8.4 Sabotagelarm / Lock öppnat på larmsändaren

Vid sabotagelarm/lock öppnat på larmsändaren skickas SMS ut till anläggningsskötare/kontaktperson att "UTLÖST TEKNISKT FEL" på anläggningen. Innehavare ansvarar för att felet blir åtgärdat.

När felet är åtgärdat får anläggningsskötare/kontaktperson ett SMS om att "ÅTERSTÄLLT TEKNISKT FEL" på anläggningen.

- Sabotagelarm /lock öppnat på larmsändaren övervakas ej av räddningstjänsten. Detta loggas endast.
- Sabotagelarm /lock öppnat på larmsändaren som anläggningsskötaren/kontaktpersonen fått på SMS skall ej bekräftas till räddningstjänsten.

Räddningstjänsten kan besluta att vidarekopplingen till räddningstjänsten frånkopplas på grund av upprepade onödiga larm som orsakats av brister i anläggningen. Om anläggningen bortkopplas på grund av onödiga larm och om ingen orsak till larmen har kunnat konstateras ska anläggningen sättas i provdrift på samma villkor som gäller för ny anläggning (se kapitel 3.4).

Om inte rättelse sker, kan räddningstjänsten sätta objektet i blockerat läge på obestämd tid tills åtgärder har genomförts.

9 Skötsel, underhåll och kontroll

9.1 Anläggningsägaren är skyldig att:

- vid överföringsprov meddela larmmottagare, kan vara räddningstjänsten eller SOS Alarm. Identifiera sig med namn och personlig identifieringskod.
- underhålla och prova anläggningen fortlöpande enligt anläggarfirmans skötsel och underhållsinstruktioner avseende på månads och kvartalsprov. Detta ska noteras i kontrolljournalen.
- revisionsbesiktiga anläggningen minst en gång per år med högst 15 månaders mellanrum.
- utföra service på anläggningen minst en gång om året enligt anläggningens skötselinstruktion och datablad. Servicen ska utföras av anläggarfirma godkänd enligt SBF 1008.
- upprätta rutiner för uppföljning av onödiga larm.
- redovisa besiktnings och serviceprotokoll samt uppföljningsrutiner till räddningstjänsten vid begäran.
- meddela anläggningsskötarnas namn, mobiltelefonnummer och personlig identifieringskod, samt att vid förändringar omgående meddela detta genom att skicka in blankett "anslutning/ändring/uppsägning" till automatlarm@rtjfyrbodal.se
- meddela godkända firmor som äger rätt att utföra arbeten på anläggningen. Samtliga tekniker som firman rapporterat in till räddningstjänsten blir då behöriga.
- tillfälliga ändringar under semesterperiod eller liknande för anläggningsskötare kommer ej hanteras av räddningstjänsten. Detta får innehavare hantera i egen organisation.
- tillhandahålla räddningstjänsten aktuella nycklar eller motsvarande, till samtliga larmade ytor.

För sprinklersystem som är kopplade till räddningstjänsten ska dessa system underhållas och kontrolleras enligt senaste utgåvan av SBF 120.

9.2 Undantag från revisionsbesiktning

Har byggnaden försetts med brandlarm endast av egen ambition ställer räddningstjänsten inga krav på revisionsbesiktning. Om däremot fler än fem onödiga larm per år till räddningstjänsten registreras, ställs automatiskt krav på revisionsbesiktning enligt ovan. Med onödiga larm avses larm där orsaken är okänd.

Om revisionsbesiktning utförs utan anmärkning utökas tiden till nästa revisionsbesiktning, dock max 36 månader. Avstämning ska göras för varje enskilt objekt. Observera att det kan finnas andra kravställare än räddningstjänsten som kräver tätare kontroller.

9.3 Dokumentation

Anläggningsägaren är skyldig att hålla nödvändig dokumentation över anläggningen. I detta ingår:

- Avtal
- Funktionsbeskrivning
- anläggarintyg
- leverans och revisionsbesiktningsintyg
- aktuella orienterings och serviceritningar
- kontrolljournal
- instruktioner för skötsel och underhåll
- rutiner vid frånkoppling av anläggningen
- anvisningar för anläggningens handhavande vid brand eller felsignal
- beskrivning av larmorganisation med tydligt funktionsansvar
- instruktioner för personal (intern respektive extern personal)
- rutiner för uppföljning av onödiga larm

Dokumentationen enligt ovanstående bör integreras med dokumentationen av ägarens och verksamhetens systematiska brandskyddsarbete.

10 Räddningstjänstens åtaganden

10.1 Räddningstjänsten förbinder sig att:

- tillhandahålla erforderlig larmmottagningsutrustning.
- vid larm verkställa utryckning eller kontroll samt vidta av betingelserna nödvändiga åtgärder. Räddningschef, Vakthavande Räddningschef eller Vakthavande Befäl kan avgöra huruvida utryckning eller kontroll ska genomföras och bestämmer utryckningsstyrkans sammansättning och omfattning. Utryckningens omfattning och insatstid kan variera beroende på beredskapsläget.
- underrätta anläggningsägaren om, vid utryckning vidtagna åtgärder, som är av sådan karaktär att anläggningens funktion förändrats. Underrättelsen sker enligt kapitel 8 i detta dokument.
- dokumentera i anläggningens kontrolljournal vidtagna åtgärder från räddningstjänstens sida.
- ta emot och förvara de nycklar som behövs för att räddningstjänsten ska kunna fullgöra sina uppdrag.
- tillsammans med anläggningsägaren medverka till att förebygga onödiga brandlarm.

Räddningstjänsten kommer inte tillåta att en anläggning läggs i provläge eller blockering om inringare ej är behörig med namn och fyrsiffrig eller sexsiffrig identifieringskod. Behörighet meddelas av innehavare via blankett "Anslutning/ändring/upsägning".

10.2 Räddningstjänsten äger rätt att:

- stänga av sektioner/ detektor som inte går att återställa vid fel eller larmsignal.
- stänga av sektioner /detektor som ger upprepade onödiga larm.
- lägga anläggningen i provdrift om inte kap. 9 (skötsel, underhåll och kontroll) uppfylls.
- lägga hela anläggningen i blockerat läge om anläggningen återkommande larmar för fellarm eller totalt avbrott. I detta fall kommer anläggningsskötare sökas enl. kap. 8.
- återlämna nycklar till anslutet objekt och kräva nyckelskåp/tub på plats eller annan lösning.
- Räddningschef eller dennes ställföreträdare (Vakthavande Räddningschef) äger rätt att på anläggningar med myndighetskrav, vid fel på anläggningen fatta beslut om att stänga verksamheten eller på ägarens bekostnad anordna bevakning med väktare av anläggningen.
- Räddningschefen eller dennes ställföreträdare (Vakthavande Räddningschef) äger rätt att fatta beslut om att ej åka på automatiska brandlarm om bedömningen görs att beredskapsläget eller andra omständigheter ej medger så.
- Om inringare vill sätta en anläggning i provläge eller blockering och uppger kollegas namn och identifieringskod, omedelbart sätta kollegan som ej behörig.

Innehavaren behöver då inkomma med ny blankett
”Anslutning/ändring/upsägning” med ny identifieringskod för kollegan.

10.3 Fastställda avgifter

Kund ska till räddningstjänsten efter erhållen faktura betala de vid varje tillfälle av räddningstjänstens direktions fastställda taxor för:

- åtgärder vidtagna efter uttryckning till en automatisk larmanläggning om larmet förorsakats av felaktigheter i anläggningen, felaktig hantering eller bristande underhåll. Avgiften avser ersättning för de åtgärder som räddningstjänsten efter egen bedömning vidtar för återställande av anläggningens funktion.
- anslutningsavgift för åtgärd.
- årlig avgift för åtgärd.
- anslutningsavgift för larmförmedling i de fall larmsändare kopplats direkt till räddningstjänsten.
- årlig avgift för larmförmedling i de fall larmsändare kopplats direkt till räddningstjänsten.
- anläggningsägare bekostar utomstående servicepersonal, vaktbolag med flera som tillkallats av räddningstjänsten.
- avgift för inkoppling av extra larmingångar.

10.4 Befrielse från ersättningsskyldighet

Räddningstjänsten är befriad från ersättningsskyldighet för skada eller förlust som orsakats genom avbrott eller annat fel på larmöverföringsutrustning eller larmmottagare. Detta gäller även vid stöld eller otillbörligt förfogande av nycklar som förvaras och hanteras av räddningstjänsten. Försummelse som orsakats av räddningstjänstens personal under sådana omständigheter att vidtagna åtgärder måste anses försvarbara med hänsyn till farans beskaffenhet, den skada som orsakats annan och omständigheterna i övrigt, utgör också grund för befrielse från ersättningsskyldighet.

11 Driftlarm

11.1 Anslutning av driftlarm

Funktionen driftlarm hanteras så att det går ut SMS och eller E-mail till önskad person/personer i kundens organisation, som skall hantera driftlarmet. När driftlarmet är återställt får samma person/personer SMS och eller E-mail om att driftlarmet är återställt. Räddningstjänsten kommer inte att bevaka dessa driftlarm utan det åligger kunden själv att hantera detta. Ingen uppringning från räddningstjänsten kommer ske.

11.2 Förutsättningar för driftlarm

Kunden måste ha en larmsändare kopplat direkt till räddningstjänsten.

12 Uppsägning

12.1 Uppsägning av anslutna objekt

Anslutningsavtalet gäller från och med anläggningens idrifttagande och tills vidare. För anslutnings-avtalets upphörande gäller en ömsesidig uppsägningstid av tre (3) månader. Uppsägning ska ske skriftligen på särskild blankett "Anslutning/ändring/uppsägning", av behörig beställare eller dennes representant.

I samband med uppsägning ansvarar kund för att nycklar (eller motsvarande) hämtas hos räddningstjänsten. Om så ej sker destrueras nycklarna en månad efter uppsägningstiden löpt ut.

12.2 Uppsägning av avtal

Avtalet gäller från och med båda parter undertecknande och tills vidare. För avtalets upphörande gäller en ömsesidig uppsägningstid av tre (3) månader. Uppsägning ska ske skriftligen på särskild blankett (Uppsägning av avtal), av behörig firmatecknare eller dennes representant.

BILAGA 1 – Larmlagring

Larmlagring innebär att larmsignalen till räddningstjänsten är frånkopplad under normal verksamhet och att automatlarmet i stället kvitteras och undersöks av personalen på objektet. Om den manuella kvitteringen av larmet uteblir eller larmet ej återställs, alternativt att larmtryckknapp trycks in, vidarekopplas larmet automatiskt till räddningstjänsten.

En automatisk brandlarmanläggning utrustad med larmlagringsfunktion kan användas för att minska antalet onödiga larm till räddningstjänsten. För att larmlagring ska vara tillåten måste en larmorganisation, det vill säga utbildad personal som har kunskap om vad som ska göras och finnas tillgänglig på platsen. Kravet på tillfredsställande utrymning ska alltid vara uppfyllt.

Krav på larmlagringsfunktion

Inom verksamheten ska det finnas en larmorganisation med särskilt utbildad personal som alltid finns tillgänglig då larmlagring är aktiverad. Innan funktionen startas upp utarbetas skriftliga instruktioner och berörd personal informeras.

Räddningstjänsten ska i god tid informeras innan larmlagringsfunktion tas i bruk. Larmsignal ska automatiskt överföras till berörda personer som ingår i larmorganisationen.

Personal inom larmorganisationen ska vid larm vidta åtgärder som att:

- kvittera larmet.
- fastställa platsen för den sektion eller larmadress som larmar.
- undersöka platsen.

Vid brand:

- aktivera larmet manuellt (larmtryckknapp) så att larmet går till räddningstjänsten utan fördröjning.
- vidta åtgärder för att begränsa och eventuellt släcka branden.
- påbörja utrymning
- förbereda räddningstjänstens ankomst genom att öppna grindar och portar.
- Larma 112.

Vid obefogat larm:

- återställ larmet vid larmlagringsenheten.
- Kontakta anläggningsskötare och berörd personal.

Brandlarm från värmedetektor, larmtryckknapp, släckanläggning eller tvådetektorberoende larm får inte fördröjas av larmlagringsfunktion. Larmlagringsfunktionen ska vara förbikopplad under tider då personer i larmorganisationen inte finns på plats. Larmsignal ska automatiskt överföras om det inte kvitteras inom 60 sekunder. Undersökningstiden från det att man kvitterat larmet får inte vara längre än tre–fem minuter. Därefter ska larmet automatiskt överföras till räddningstjänsten. Tiden ska hållas så kort som möjligt och anpassas till det enskilda fallet och verksamhetstyp.

För större anläggningar kan det finnas behov av att placera ut fler larmlagringstablåer för att klara angivna tider. För manuell aktivering av larmöverföring ska larmtryckknappar finnas utplacerade på lämpliga platser.

Larmlagringstablån ska vara utförd som separat enhet eller separat del av centralutrustningen och vara märkt med texten "Larmlagring brandlarm". Manöver ska kunna ske utan krav på nyckel eller annan behörighet. Säkerheten i att larmlagringen fungerar bygger på de kontroller och provningar som generellt ingår i skötseln av brandlarmanläggningen. I övrigt ska larmlagringstablån ha ett utförande enligt de krav som framgår av den senaste upplagan av SBF 110.